

Levanger kommune

Innvandrertjenesten

Det Kongelige Barne- Likestillings- og Inkluderingsdepartementet

Deres ref:

Vår ref: GGA 2011/6235

Dato: 20.10.2011

Bedre integrering NOU 2011:14 – høring

Det vises til anmodning om høring av NOU 2011:14 Bedre integrering.

Levanger kommune har bedt om å få utsatt høringsfrist til 20.10.2011. Dette ble bekreftet i e-post av 15. august 2011 av Hege Hov Eggen.

Levanger kommunes uttalelse til høringen følger vedlagt etter at saken ble behandlet i driftskomiteen i går.

Saken er tilgjengelig på kommunens nettside:

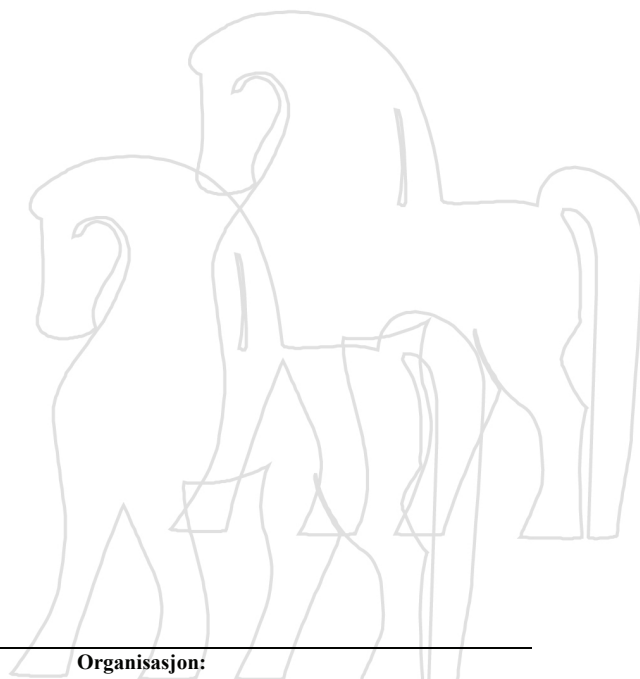
<http://www.levanger.kommune.no/Politikk/Driftskomiteen-2011-2015/191011/PS-2011-Bedre-integrering-NOU/>

Med hilsen

sign

Gunvor Galaaen

Enhetsleder for innvandrertjenesten

Levanger kommune

Sakspapir

Bedre integrering NOU 2011:14 - høring

Saksbehandler: Gunvor Galaaen	Arkivref: 2011/6235 - /F30
E-post: gunvor.galaaen@levanger.kommune.no	
Tlf.: 74052555	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Levanger	19.10.2011	20/11

Rådmannens forslag til vedtak

Levanger kommune sender høringsnotatet i vedlegg 1 som kommunens høringsuttalelse.

Saksprotokoll i Driftskomiteen i Levanger - 19.10.2011

Forslag i møte:

Annikken Kjær Haraldsen (V) fremmet følgende tilleggsforslag – avsnitt ”Demokrati og deltakelse – formelle og uformelle integreringsarenaer”:

Innvandrerråd etableres på fylkes- og kommunenivå som formelle høringsorgan.

Kai Lennert Johansen (DNA) fremmet følgende tilleggsforslag – avsnitt ”Utdanning”:

Levanger kommune er enig i forslaget om å avvikle kontantstøtten og frigi midlene til språkstimulerende tiltak.

Avstemning:

Haraldsens tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

Johansens tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

Rådmannens forslag til vedtak, med tilleggsforslag fremmet i møtet, ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Levanger kommune sender høringsnotatet i vedlegg 1 som kommunens høringsuttalelse.

Innvandrerråd etableres på fylkes- og kommunenivå som formelle høringsorgan.

Levanger kommune er enig i forslaget om å avvikle kontantstøtten og frigi midlene til språkstimulerende tiltak.

Hjemmel/bakgrunn for saken:

Ingen

Vedlegg:

- 1 Høring NOU 2011: 14 Bedre integrering, en uttalelse fra Levanger kommune

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- Brev av 28.06.2011; Høring – NOU 2011:14 Bedre integrering
- Sammendrag av NOU 2011:14 Bedre integrering: Mål, strategier, tiltak

Saksopplysninger:

Levanger kommune har jobbet med flyktninger siden 1987. Vi har drevet asylmottak i 20 år. Vi har lang erfaring med integreringsarbeid.

I en høring som denne er det derfor viktig at alle berørte parter blir hørt. Følgende 8 grupper ble nedsatt og gitt hvert sitt tema til drøfting og uttalelse:

- **Levekår:** Gruppen besto av deltakere fra Fagteamet for flyktninger. Fagteamet består av Helsestasjon og skolehelsetjenesten, Barnevernet, Helse/rehabilitering, Frol oppvekstsenter, Sjefsgården voksenopplæring og NAV.
- **Arbeid og sysselsetting:** Gruppen besto av deltakere fra Flyktingtjenesten, Sjefsgården og NAV.
- **Utdanning:** Gruppen besto av representanter fra barnehage og grunnskole
- **Grunnskolen for voksne:** Gruppen besto av lærere fra Sjefsgården Voksenopplæring
- **Voksenopplæring og grunnleggende kvalifisering:** Gruppen besto av deltakere fra Sjefsgården voksenopplæring og Flyktingtjenesten.
- **Bruk av innvanderers medbrakte kompetanse:** Gruppen besto av medarbeidere fra Flyktingtjenesten.
- **Deltakelse i demokrati og sivilsamfunn;** Gruppen besto av et utvalg medarbeidere med ulike etniske bakgrunn.
- **Forutsetninger for felles verdier og ny definisjon:** Gruppen besto av lærerne på sjefsgården og Flyktingtjenesten i fellesskap

Uttalelsene fra de ulike gruppene er sammenfattet til i et felles dokument som danner høringen fra Levanger kommune.

Høringsfristen var satt til 15. oktober 2011. Det ble gjort en henvendelse til Departementet om utsatt høringsfrist til 20. oktober 2011. Dette ble imøtekommet. Begrunnelsen for utsettelsen var et ønske om ei brei høring fra flere aktører, avvikling av sommerferie, og å få saken behandling i den nye driftskomiteen.

Vurdering:

NOU 2011:14 er et viktig og godt dokument som inneholder en helhetlig gjennomgang av integreringspolitikken og integreringsarbeidet i Norge. Dokumentet inneholder informativt kunnskapsbasert materiale som gir grunnlag for en mer helhetlig og sammenhengende integreringspolitikk i framtidens flerkulturelle Norge.

Det har vært en god og bred gjennomgang av NOU 2011: 14 i Levanger kommune.

Vedlagte dokument som favner høringen, peker på hvilke tiltak administrasjonen mener er gode, hvilke tiltak som mangler og det er gitt innspill der det anses som nødvendig.

=====
Høring [NOU 2011: 14 Bedre integrering](#)
Høringsuttalelse fra Levanger kommune.

Definisjon av integreringsbegrepet:

Levanger kommune støtter utvalgets forslag til ny definisjon av begrepet integrering for å favne om både hvordan det går med innvandreren på kort sikt og på lang sikt. Integrering handler konkret om kvalifisering, utdanning, arbeid, levekår og sosial mobilitet. Det er resultatene langs disse dimensjonene som avgjør hvor vellykket integreringen er. Det er viktig å få belyst at integrering innebærer en gjensidig tilpasning mellom innvandrerne og den etablerte befolkningsgruppen og at dette er i tråd med EUs definisjon av integrering som ”en dynamisk toveisprosess, der både innvandrere og landet de kommer til tilpasser seg hverandre”.

Levekår i innvandrerbefolkningen:

Levanger kommune støtter at det er behov for et levekårsløft for en del av innvandrerbefolkningen som er dårligst stilt. Tiltakene som foreslås er for lite konkrete og det synes som om det er lite sammenheng mellom strategier og tiltak. Tiltakene er lite målbare, er preget av anmodninger og stiller for få krav til den enkelte kommune, fylkeskommune og stat.

Arbeid og sysselsetting:

Det er mange gode tiltak i rapporten og en vil trekke fram følgende tiltak som spesielt viktige:

Levanger kommune støtter forslaget om utvidelse av aktivitetsplikt for de som ikke får jobb eller er i utdanning etter endt kvalifiseringsløp eller arbeidsmarkedstiltak. Dette for å unngå passivitet og stagnasjon i språkutviklingen, noe som kan bli et hinder for å få jobb. Det er av stor betydning at de som arbeider med kvalifisering av innvandrere har kompetanse på området. Utvalgets forslag om å utvide opplæringen for saksbehandlere på området støttes. Tett oppfølging i kjeding helt fram til varig lønnet arbeid er en forutsetning for å nå målet for den enkelte innvandrer. Levanger kommune støtter prinsipiell bruk av moderat kvotering av innvandrere i virksomheter som driver veiledning og saksbehandling av innvandrere. Rapporten mangler beskrivelse og tiltak angående viktigheten av et tidlig samarbeid mellom NAV, flykningtjeneste og voksenopplæring for en raskere og mer helhetlig kvalifisering fram mot arbeid.

Utdanning:

Barnehage:

Levanger kommune er opptatt av at barn med innvandrerbakgrunn skal beherske norsk og så langt det er mulig og ha de samme læreforutsetningene som øvrige elever ved skolestart. Derfor er det viktig å få økt deltakelse i barnehage for barn med innvandrerbakgrunn. Økt fokus på språkmestring i førskolealderen er i tråd med Levanger kommunes strategi om tidlig innsats for alle barn.

Vi stiller oss positive til at det gjennomføres tidlig og obligatorisk testing av alle barn i førskolealder, og vi er også positive til at det settes inn en ekstra innstats overfor barn som innvandrer kort tid før skolestart.

Levanger kommune er enig i forslaget om å øke kompetansen hos personalet i barnehagen i forhold til språkstimulering av minoritetsspråklige barn

Grunnskole:

Levanger kommune er positiv til at det forslås å utvikle et innføringstilbud for elever som kommer til Norge rett før, eller i løpet av, skolealder. Vi er også enig i forslaget om å styrke innsatsen for elever som kommer sent i skoleløpet.

Levanger kommune er enig i at flerspråklighet er en ressurs for samfunnet og at vi derfor må bli flinkere til å forvalte den flerspråklige kompetansen elever med innvandrerbakgrunn har med seg.

Levanger kommune er opptatt av at morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring er viktige hjelpemidler for at elevene skal lære norsk og for læring generelt.

Morsmålsopplæring kan bidra til å styrke barn og unges identitet og selvfølelse samt følelsen av å være verdsatt i skolen og i samfunnet. Samfunnets behov for kompetanse i flere språk øker. Derfor er det etter vår mening klokt å åpne for forsøk som gir elever anledning til å velge sitt morsmål som et valgfritt fremmedspråk i grunnskolen.

Videregående:

Levanger kommune støtter utvalgets forslag om at elever som følger læreplanen i grunnleggende norsk fram til endt videregående opplæring gis avsluttende karakter i faget. Vi anbefaler at et innføringstilbud for elever som ikke har tilstrekkelig forutsetninger for å kunne bestå videregående opplæring organiseres som grunnskole for voksne.

Grunnskole for voksne:

Levanger kommune støtter forslaget om helhetlig reform av opplæringstilbudet for voksne og vil påpeke nødvendigheten av at det utarbeides nasjonale føringer for organisering av grunnskole for voksne for å ivareta de voksnes rettigheter på området. En lovpålagt grunnskole for voksne må finansieres med et øremerket tilskudd og regionale løsninger for små kommuner. Voksne som følger læreplan i grunnleggende norsk fram til endt grunnskoleopplæring må også få avsluttende karakter i faget på like linje med videregående.

Voksenopplæring og grunnleggende kvalifisering av voksne nyankomne innvandrere:

Levanger kommune støtter utvalgets fokus på at opplæring i Basis for deltakere som mangler grunnleggende ferdigheter og at en må sterkere fokus på at andel kvinner som går ut i arbeid eller utdanning økes.

Det er nødvendig med bedre kunnskap og dokumentasjon om metoder, modeller og tiltak som har positiv innvirkning på resultatet slik at de nasjonale resultatene bedres. En er enig i at det bør være en tett oppfølging av deltakere fram mot arbeid, men en savner en mer konkret beskrivelse av ansvarsfordeling og de ulike aktørers plikter i denne sammenhengen.

Norskopplæring:

Forslaget om å innføre finansiering av tilrettelagt, bedriftsbasert norskopplæring er en viktig faktor for å få flere innvandrere i arbeid. En slik finansiering må også inkludere mentorordninger. Det er stort behov for å styrke etter – og videreutdanningen for lærere i norskopplæringen, men det setter store krav til at fylkesmennene besitter kompetanse på området når de skal tillegges ansvar. Når det gjelder utvalgets bruk av indikatorer bør det differensieres for å ta hensyn til andel med liten eller ingen skolebakgrunn.

Arbeidsinnvandrere:

Levanger kommune støtter utvalgets forslag om at arbeidsinnvandrere skal sikres gratis, grunnleggende norskopplæring.

Analfabetisme:

Det er viktig å styrke opplæringa for analfabeter og en støtter utvalgets forslag til tiltak til et spesialtilpasset læringsløp for denne gruppen og at finansieringsordningene styrkes for grupper med særskilte opplæringsbehov.

Ny Sjanse:

Levanger kommune er positiv til forslaget om å opprette flere Ny Sjanse prosjekter med jevn regional forankring. Dette bør bli et satsningsområde i framtidens kvalifisering av innvandrere og måltallet må ikke justeres ned.

Bruk av innvandrernes medbrakte kompetanse:

Forslaget om en Nasjonal database for godkjenning av høyere utdanning støttes. Det er veldig viktig at personer med høyere utdanning gis rett til å få vurdert medbrakt kompetanse, men det bør også kommuniseres at det er viktig at det kan være nødvendig med særordninger for godkjenning av medbrakt kompetanse og det er viktig at NAV får ansvar for å sikre tilgang til en slik godkjenning. Innen for lovregulerte yrker hvor det er mangel på arbeidskraft mener Levanger kommune at det må opprettes flere tilpassningskurs og ikke bør vurderes slik utvalget skriver. Språk er nøkkelen til god integrering og derfor er det viktig å opprette flere plasser for norskkurs ved høyskoler og universitet.

Levanger kommune vil understreke at det må legges til rette for utvidet bruk av praksiskandidatordning for voksne innvandrere med medbrakt yrkeserfaring. Det samme gjelder å ta i bruk ordningen med lære kandidater for voksne innvandrere med yrkeserfaring, i mye større grad enn hva tilfellet er i dag.

Demokrati og deltakelse: formelle og uformelle integreringsarenaer:

Levanger kommune er enig i behovet for et "Jenteløft", sli utvalget foreslår. Det er viktig at det presiseres at denne utviklingen må skje over tid fordi mangel på aktivitet blant jenter skyldes kulturer og tradisjoner. En nøkkel er at hele tjenesteapparatet er tydelige og godt kjent med tematikken. Det må gis informasjon til innvandrerne om at det ønskes mer deltakelse blant jenter. Det er viktig å finne årsaken til at jenter og kvinner deltar mindre enn gutter og menn for slik å sette inn tiltak i hvert enkelt tilfelle. Mange innvandrere tørr ikke delta uten at noen de kjenner er med. En fadder/guide ordning kan være et godt tiltak i slike tilfeller. Det er viktig at innvandrerne får mulighet til å bosette seg der det bor nordmenn og innvandrere med forskjellige nasjonaliteter for å unngå gettolignende bosettinger. En bør i større grad bruke innvandrerne selv til å gjøre nyankomne kjent med demokratiske prinsipper og deltakelse på sine interesseområder. Det er bekymringsfullt at arbeidsinnvandrerne ikke mottar den samme informasjon som flyktingene får gjennom deltakelse i introduksjonsprogrammene. Generelt ønsker en at politikere, frivillige lag og foreninger involverer innvandrerne mer slik at de blir mer aktive i politikk og samfunnsliv. Stemmeplikt bør utredes da det er for lav valgdeltakelse generelt i Norge. Stemmeplikt kan føre til at flere minoriteter blir mer deltakende i samfunnslivet og politikken.

Felleskap: Verdier og konfliktløsning:

Levanger kommune støtter utvalgets forslag om å legge Menneskerettighetene til grunn for hvilke verdier som bør gjelde i Norge. En støtter også utvalgets følgende beskrivelse av verdier og særtrekk som betegner det norske samfunn; demokrati, likestilling, likeverd, åndsfrihet, økonomisk- og sosial likhet, velferdsstaten, solidaritet og toleranse. Levanger kommune støtter flertallets innstilling om å videreføre dagens ordning med krav om gjennomført norskopplæring og samfunnskunnskap for å få norsk statsborgerskap.